

Riigikogu väliskomisjoni istungi protokoll nr 190

Tallinn, Toompea

Esmaspäev, 20. aprill 2026

Algus 11.24, lõpp 12.35

Juhataja: Marko Mihkelson (esimees)

Protokollija: Kristiina Reinfeldt (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Henn Põlluaas, Luisa Värk, Ester Karuse, Eerik-Niiles Kross

Komisjoni ametnikud: Ivar Mölder (nõunik)

Puudusid: Mart Helme, Juku-Kalle Raid ja Urmas Reinsalu

Kutsutud: välisminister Margus Tsahkna (2.-3. päevakorrapunkt); välisministeeriumi kantsler Jonatan Vseviov ja suursaadikukandidaadid (4. päevakorrapunkt)

Päevakord:

1. Nädala töökava kinnitamine
2. Eesti seisukohad 21. aprillil 2026 toimuval Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil
3. Informatsioon Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Mehhiko Ühendriikide vahelise poliitilise, majandusliku ja koostööalase strateegilise partnerluse lepingu eelnõu heakskiitmise kohta
4. Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku kandidaadid
5. Info ja muud küsimused

1. Nädala töökava kinnitamine

Väliskomisjoni nädala (20.04-26.04.2026) töökava

Komisjoni istung esmaspäeval, 20. aprill 2026 kell 11.15

1. Väliskomisjoni nädala töökava kinnitamine
2. Eesti seisukohad 21. aprillil 2026 toimuval Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil
3. Informatsioon Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Mehhiko Ühendriikide vahelise poliitilise, majandusliku ja koostööalase strateegilise partnerluse lepingu eelnõu heakskiitmise kohta
4. Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku kandidaadid
5. Info ja muud küsimused

Väliskomisjoni ja Euroopa Liidu asjade komisjoniga ühine istung esmaspäeval, 20. aprill 2026 kell 14.30

1. Euroopa Liidu asjade komisjoni nädala töökava kinnitamine
2. Eesti seisukohad 23.-24. aprillil 2026 toimuval Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlikul kohtumisel

3. Info ja muud küsimused

Otsustati:

1.1. Kinnitada nädala töökava (konsensus: Marko Mihkelson, Henn Põlluaas, Luisa Värk, Ester Karuse, Eerik-Niiles Kross).

2. Eesti seisukohad 21. aprillil 2026 toimuval Euroopa Liidu välisasjade nõukogu istungil

Margus Tsahkna andis ülevaate välisasjade nõukogu päevakorrast, kus arutatakse Venemaa agressiooni Ukraina vastu, Lähis-Ida, Liibanoni, Lõuna-Kaukaasiat, Sudaani ning kohapeal algatatud küsimusi. Ukraina küsimuses rõhutas minister vajadust jätkata kiiret ja tugevat toetust Ukrainale. Samuti käsitletakse Venemaa kombatantide kandmist Schengeni musta nimekirja ning Euroopa Liidu julgeolekutagatiste nn neljandat sammast Ukraina sõjajärgse stabiilsuse toetamiseks. Lähis-Ida arutus keskendub Eesti eelkõige Iraanile ja Liibanonile. Eesti ei toeta Euroopa Liidu ja Iisraeli assotsiatsioonilepingu lõpetamist, kuid peab vajalikuks käsitleda Iisraeli tegevust piirkonnas ning jätkata dialoogi. Liibanoni peaministriga toimuva arutelu eesmärk on saada ülevaade olukorrast ja relvarahu seisust. Lõuna-Kaukaasia puhul hindas minister Armeenia ja Aserbaidžani suunalisi arenguid pigem positiivseks, kuid väljendas muret Gruusia suhtes, kellega osa liikmesriike soovib liikuda dialoogi ja suhete normaliseerimise suunas. Eesti jätkab Gruusia küsimuses kriitiliste seisukohtade väljendamist. Sudaani osas arutatakse Euroopa Liidu edasisi võimalusi olukorra leevendamiseks ning valmistatakse Berliinis toimuvaks Sudaani-teemaliseks konverentsiks.

Marko Mihkelson palus anda ülevaate Armeenia hetke olukorrast, sealhulgas ministri hiljutise visiidi muljetest, Eesti saatkonna avamisest ning Armeenia juunikuiste valimiste perspektiivist. Samuti tõstatas ta küsimuse Venemaa võimalikust sekkumisest valimiste kontekstis.

Margus Tsahkna andis ülevaate oma Armeenia visiidi tulemustest ning märkis, et Eesti saatkonna avamine pälvis Armeenias suurt tähelepanu. Eesti kohalolu peetakse nähtavaks ja oluliseks ning Armeenia pool on valmis koostööd igakülgsest toetama. Armeenia valimiste osas märkis minister, et valitsus on enesekindel ning peab tõenäoliseks valimiste võitmist. Eesti ja Euroopa Liit toetavad Armeeniat mõjutustegevuse vastases tegevuses.

Otsustati:

2.1. Toetada Vabariigi Valitsuse varem esitatud seisukohti (konsensus: Marko Mihkelson, Henn Põlluaas, Luisa Värk).

3. Informatsioon Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Mehhiko Ühendriikide vahelise poliitilise, majandusliku ja koostööalase strateegilise partnerluse lepingu eelnõu heakskiitmise kohta

Margus Tsahkna tutvustas Euroopa Liidu ja Mehhiko vahelise poliitilise, majandusliku, koostööalase ja strateegilise partnerluse lepingu heakskiitmist ning allkirjastamiseks volituse andmist. Ta märkis, et sarnaselt teiste Euroopa Liidu vabakaubandus- ja koostöölepingutega on ka see protsess viimasel ajal hoogustunud. Minister selgitas, et valitsus on andnud Eesti volituse lepingu allkirjastamiseks Euroopa Liidu nimel. Pärast allkirjastamist liigub leping liikmesriikidesse ratifitseerimiseks ning jõuab ka Riigikokku. Lepingu tulemusel avaneks Euroopa Liidule ligipääs ligikaudu 132 miljoni elanikuga Mehhiko turule, väheneksid tariifid ning kaoksid mitmed kaubandustõkked, sealhulgas Mehhiko tollimaksud Euroopa Liidu põllumajandustoodetele. Eesti toetab lepingu sõlmimist, kuna see võib pakkuda võimalusi ka Eesti ettevõtjatele ja põllumajandussektorile.

4. Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku kandidaadid

4.1. Eesti Vabariigi suursaadik Kosovo Vabariigis

Jonatan Vsevirov tutvustas suursaadikut ja tema senist töökogemust. J. Vsevirov rõhutas, et Kosovo on Eestile oluline eelkõige julgeolekumõõtmes.

Karin Anna Maandi märkis, et ta on Eesti mitte-resideeriv suursaadik Kosovos ja resideerib Tallinnas. Volikirjad andis ta üle jaanuaris ning kohtumised Kosovo juhtkonnaga olid konstruktiivsed ja soojad. Ta tõi esile, et Eesti ja Kosovo poliitiline suhtlus on viimastel aastatel tihenunud, kuid Kosovo sisepoliitiline ebastabiilsus, sealhulgas raskused presidendi valimisel, on piiranud kõrgetasemelisi visiite. K. A. Maandi sõnul hindab Kosovo Eesti pikaajalist toetust ja reformikogemust. Eesti saab Kosovot toetada eelkõige reformide, digikoostöö ja rahvusvahelise nõustamise kaudu. Majandussuhted on seni tagasihoidlikud, kuid võimalusi nähakse digi- ja kaitsetööstuse koostöös.

Otsustati:

4.1. Võtta esitatud informatsioon teadmiseks (konsensus: Marko Mihkelson, Henn Põlluaas, Luisa Värk, Ester Karuse, Eerik-Niiles Kross).

4.2. Eesti Vabariigi suursaadik Püha Tooli juures

Jonatan Vsevirov tutvustas suursaadikukandidaati Püha Tooli juures. Ta rõhutas Püha Tooli ja paavsti poliitilist mõju. Samuti märkis ta, et suursaadikukandidaadil on varasem kokkupuude usuvabaduse ja globaalküsimustega ning ta saab anda ülevaate Eesti plaanidest suhetes Püha Tooliga.

Suursaadikukandidaat märkis, et Eesti suhtlus Püha Tooliga on viimasel ajal olnud visiitide rohke, sealhulgas on toimunud presidendi ja välisministri visiidid. Suursaadikukandidaat rõhutas, et tal on varasemast kokkupuude usuvabaduse ja inimõiguste teemadega ning Püha Tooliga tehtud koostööga ÜRO tasandil. Eesti jaoks on oluline kasutada Püha Tooli kui globaalset partnerit ning jätkata suhtlust ka NB8 formaadis. Lähiaja praktilise ülesandena nimetas ta Eesti Vabariigi ja Püha Tooli vahelise katoliku kiriku õiguslikku staatust puudutava kokkuleppe ülevaatamist ja võimalikku uuendamist.

Otsustati:

4.2. Võtta esitatud informatsioon teadmiseks (konsensus: Marko Mihkelson, Henn Põlluaas, Luisa Värk, Ester Karuse, Eerik-Niiles Kross).

4.3. Eesti Vabariigi suursaadik Aserbaidžaaani Vabariigis ja Türkmenistanis

Jonatan Vsevirov tutvustas suursaadikukandidaati ja tema senist töökogemust. J. Vsevirov märkis, et Eesti senine esindus Aserbaidžaanis muudetakse saatkonnaks ning esimest korda lähetatakse sinna kohapeal resideeruv suursaadik, eesmärgiga tihendada Eesti ja Aserbaidžaaani suhteid.

Suursaadikukandidaat märkis, et Eesti saatkond Aserbaidžaanis on ametlikult avatud alates 1. märtsist ning kohapeal resideeruva suursaadiku lähetamine loob võimaluse tõsta kahepoolsed suhted uuele tasandile. Ta tõi esile, et Eesti huvid on eelkõige majandus- ja kaubandussuhete arendamine sh logistika, rohetechnoloogia ja e-lahenduste valdkonnas. Eesti ettevõtjatel on Aserbaidžaaani vastu huvi ning varasematel visiitidel on osalenud ka äridelegatsioonid. Samuti märkis suursaadikukandidaat Aserbaidžaaani huvi NB8 koostöö ja parlamendidiplomaatia vastu. Lisaks on oluline toetada väikest Eesti kogukonda Aserbaidžaanis ning arendada edasi e-residentsuse ja ettevõtlusega seotud koostööd. Suursaadikukandidaat märkis, et Türkmenistan on seni olnud kaetud Astanast, kuid edaspidi kaetakse seda Bakuust. Ta rõhutas, et tegemist on väga suletud riigiga, kuigi viimasel ajal on Türkmenistan pöödnud end rahvusvaheliste seminaride ja foorumite kaudu rohkem Euroopa Liidule ja maailmale avada. Suursaadikukandidaadi sõnul tuleb kohapeal hinnata, millised võimalused võiksid Eesti ettevõtjatel Türkmenistanis olla.

Otsustati:

4.3. Võtta esitatud informatsioon teadmiseks (konsensus: Marko Mihkelson, Henn Põlluaas, Luisa Värk, Ester Karuse, Eerik-Niiles Kross).

4.4. Eesti Vabariigi suursaadik Kreeka Vabariigis, Albaania Vabariigis ja Küprose Vabariigis

Jonatan Vsevirov tutvustas suursaadikukandidaati ja tema senist töökogemust. J. Vsevirov märkis, et Kreeka on Eesti jaoks oluline NATO ja Euroopa Liidu liikmesriik. Eesti suhted Kreekaga on viimasel ajal tihenunud. Samas tõi ta esile, et Kreeka on olnud traditsiooniliselt Venemaa suhtes leebemate hoiakutega, kuid Venemaa agressioonisõja jooksul on Kreeka positsioonid Eesti vaates liikunud õiges suunas.

Suursaadikukandidaat märkis, et Eesti ja Kreeka suhted on praegu väga head ning Kreeka positsioonid on Venemaa agressioonisõja jooksul Eesti vaates paranenud. Kreeka sisepoliitikas on ees valimised ja seejärel Euroopa Liidu eesistumine. Suursaadikukandidaadi vastutusalasse kuuluvad ka Küpros ja Albaania. Küprosega on suhted head ning Albaania puhul on oluline Euroopa Liidu laienemisprotsessi toetamine.

Otsustati:

4.4. Võtta esitatud informatsioon teadmiseks (konsensus: Marko Mihkelson, Henn Põlluaas, Luisa Värk, Ester Karuse, Eerik-Niiles Kross).

5. Info ja muud küsimused

Muid küsimusi ei arutatud.

(allkirjastatud digitaalselt)
Marko Mihkelson
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristiina Reinfeldt
protokollija